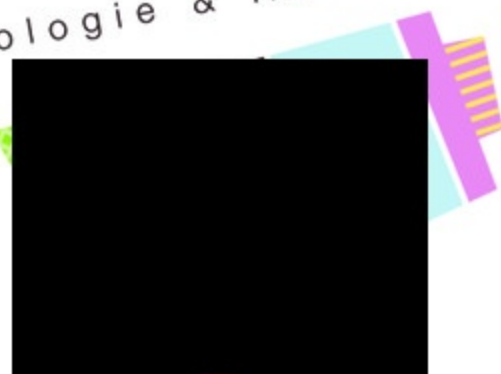

Buro Maerlant
Landschap, Ecologie & Ruimtelijke ordening

BM-RAPPORT 2011

Flora- en faunawet

9 mei 2011.

In samenwerking met

Aveco de Bondt
ingenieursbedrijf

Inhoud

	Blz
1 Inleiding	3
1.1 Algemeen	3
1.2 Methode / doel	3
1.3 Beschrijving van het plangebied en de toekomstige ingrepen	3
2 Wet- en regelgeving	4
2.1 Flora- en faunawet	4
2.2 Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB)	5
3 Bronnenonderzoek	7
3.1 Natuurloket	7
3.2 Ecologische Hoofdstructuur / Natura 2000	7
4 Resultaten van het veldonderzoek	8
4.1 Algemeen	8
4.2 Beschermde soorten: resultaten en verwachting	8
5 Conclusies en aanbevelingen	9
Literatuur	11
Bijlage 1	12

Impressie van het
plangebied.
Foto: Buro Maerlant
13-04-2011.

1 Inleiding

1.1 Algemeen

In samenwerking met Aveco de Bondt BV heeft Buro Maerlant een ecologische quickscan uitgevoerd op de locatie [REDACTED] in de gemeente Rijssen-Holten. Het veldonderzoek werd uitgevoerd op 13 april 2011. Aanleiding van het onderzoek zijn de geplande ingrepen in het plangebied.

1.2 Methode / doel

De ecologische quickscan bestaat uit een veldonderzoek en een bureauonderzoek. Tijdens het veldonderzoek werd in het plangebied zelf en de directe omgeving onderzocht op de aanwezigheid van diersporen zoals uitwerpselen, krap- en graafsporen, en is de vegetatie bekeken. Tevens werden waarnemingen van aanwezige diersoorten gedaan. Op basis van *expert-judgement* werd een inschatting gemaakt van het mogelijk voorkomen van beschermde soorten. Dit werd afgewogen tegen de toekomstige ontwikkelingen. Doel van het onderzoek is een goed onderbouwde inschatting te geven, zodat kan worden gehandeld conform de Flora- en faunawet.

1.3 Beschrijving van het plangebied en de toekomstige ingrepen

Het plangebied Eltheto ligt binnen de bebouwde kom van Rijssen in de gemeente Holten-Rijssen en bestaat uit bebouwing, parkeervoorzieningen, terreinbeplantingen, klein parkje en gazons (figuur 1). Open water ontbreekt in het plangebied. Men is voornemens het zorgcentrum (ouderen) te moderniseren. Voor dit doel wordt de bebouwing gedeeltelijk gesloopt en

Figuur 1
Begroenzing van
het plangebied
(rood). Bron ondergrond: Google Earth

vindt nieuwbouw plaats.

2 Wet- en regelgeving

2.1 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet heeft betrekking op de bescherming van in het wild voorkomende plant- en diersoorten. Deze bescherming heeft als doel het voortbestaan van soorten (géén individuen) te waarborgen. Het veroorzaken van schade aan planten en dieren is in principe verboden, tenzij men hier uitdrukkelijke toestemming voor heeft (nee, tenzij principe). De verbodsbepalingen gelden voor circa 500 plant- en diersoorten.

Verbodsbepalingen

De volgende verbodsbepalingen (tabel 1) in de Flora - en faunawet zijn voor dit onderzoek relevant:

Artikel	Verbodsbepaling
8	Het verbod om planten behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
9	Het verbod om dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
10	Het verbod om dieren opzettelijk te verontrusten.
11	Het verbod om nesten, hollen, of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
12	Het verbod om eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.
13	Het verbod planten, producten van planten of dieren dan wel eieren, nesten of producten van dieren, behorende tot beschermde inheems of uitheemse dier- of plantensoorten te vervoeren, ten vervoer aan te bieden of af te leveren.

Tabel 1
Beknopte weer-
gave verbods-
bepalingen uit
artikel 8 t/m 13
uit de Flora- en
Faunawet

Zorgplicht

In artikel 2 van de Flora- en faunawet wordt verwacht, dat iedereen voldoende zorg in acht neemt voor alle (dus ook niet beschermde) planten en dieren en de leefomgeving.

In 2005 heeft de minister van LNV door middel van een AMvB de regels vereenvoudigd door wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet. Bij ruimtelijke ontwikkelingen, bestendig behoud of beheer geldt in een aantal gevallen een vrijstelling op de verbodsbepalingen. De zorgplicht blijft echter van kracht. Er zijn drie categorieën of tabellen van beschermde soorten opgesteld (zie tabel 2 en bijlage 1):

Tabel 2
Beschermsre-
gimes 1 t/m 3
AMvB artikel 75
van de Flora- en
faunawet

Categorie	Omschrijving
1	In deze categorie zijn algemeen voorkomende beschermde soorten opgenomen. Bij ruimtelijke ontwikkeling, bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik, geldt voor deze soorten geldt op voorhand een vrijstelling van artikel 8 t/m 12. Dit is zonder verdere eisen (lichte toets). Voor andere activiteiten dient een ontheffing te worden aangevraagd.
2	Hier onder vallen minder algemene, niet bedreigde soorten. Indien men werkt volgens een goedgekeurde gedragscode is geen ontheffing nodig. In de andere gevallen is een ontheffing nodig. Voor het verkrijgen van een ontheffing dient men aan te tonen, dat er geen inbreuk wordt gedaan op de gunstige instandhouding van de soort.
3	Tabel 3-soorten zijn strikt beschermd. Dit zijn soorten uit bijlage IV van de Habitatrichtlijn en bedreigde soorten die bij Algemene Maatregel van Bestuur zijn aangewezen. Alle vogelsoorten vallen hier ook onder. Voor broedende vogels wordt in principe nooit ontheffing verleend, omdat werkzaamheden buiten het broedseizoen kunnen worden uitgevoerd. Voor ruimtelijke ontwikkeling is een ontheffing nodig. Deze wordt alleen verkregen als wordt aangetoond, dat geen alternatieven voor handen zijn en wezenlijk negatieve effecten kunnen worden uitgesloten. Van de initiatiefnemer wordt gevraagd schade zoveel mogelijk te beperken(mitigatie) en dienen veelal alternatieven te worden geboden(compensatie). Door een effectbeoordeling via een uitgebreide toets en een compensatieplan kan onder voorwaarden een ontheffing worden verkregen. Indien sprake is van bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik dient men te werken met een goedgekeurde gedragscode. Indien men deze niet zelf op heeft gesteld, is het mogelijk gebruik te maken van reeds bestaande gedragscodes. Als geen gedragscode voor handen is dient een ontheffing te worden aangevraagd. Voor overige activiteiten is altijd een ontheffing nodig, waarbij bovengenoemde criteria gelden.

Indien alleen tabel-1 soorten worden aangetroffen volstaat voor ruimtelijke ontwikkeling een quickscan (lichte toets). Wanneer tabel 2 of 3- soorten worden aangetroffen of worden verwacht kan afhankelijk van toekomstige ingrepen en de soort aanvullende toetsing nodig zijn (uitgebreide toets). Doorgaans is daarvoor intensiever onderzoek nodig in het geschikte jaar-getijde.

Per augustus 2009 is de beoordeling Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen door de Dienst Regelingen gewijzigd, waardoor bij **aantoonbaar** voldoende mitigatie en compensatie

voor strikt beschermde soorten niet altijd meer een ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Ontheffingen voor Habitatrichtlijnsoorten worden vrijwel niet meer verleend. Nesten van vogels zijn doorgaans alleen beschermd tijdens het broedseizoen. Van een beperkt aantal vogelsoorten zijn nesten ook buiten het broedseizoen en dus jaarrond beschermd (zie tabel 3).

Tabel 3
Beschermingscategorien nesten, waarvan de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet jaarrond (1 t/m 4) of tijdens het broedseizoen (categorie 5) gelden

Categorie	Omschrijving
Jaarrond beschermde nesten	
1	Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).
2	Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk zijn van bebouwing of biotoop. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus).
3	Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).
4	Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).
Niet jaarrond beschermde nesten	
Let op: onderbouwing en eventueel nader onderzoek echter gewenst	
5	Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen (voorbeeld: boerenzwaluw, ekster, groene specht en spreeuw).

3 Bronnenonderzoek

3.1 Natuurloket / verspreidingsatlassen

Op basis van het veldonderzoek bleek het goed mogelijk een verwachting uit te spreken over het al dan niet voorkomen van beschermde soorten. Dit had te maken met de aard en de ligging van het plangebied. In dit gedeelte wordt daarom verder afgezien van een bespreking van verspreidingsgegevens uit atlassen.

3.2 Ecologische Hoofdstructuur / Natura 2000

Het plangebied ligt niet in of in de nabijheid van de ecologische hoofdstructuur. Tevens bevindt het plangebied zich op ruime afstand van Natura 2000-gebieden. Effecten op beschermde gebieden zijn uitgesloten.

4 Resultaten van het veldonderzoek

4.1 Algemeen

Het veldonderzoek werd uitgevoerd op 13 april 2011 door [REDACTED]. Het plangebied bestond uit hoofd- en bijgebouwen van het zorgcentrum, dat bestond uit hoogbouw, met aangrenzend laagbouw. De bebouwing werd omgeven door gazons, goed verzorgde tuintjes en in het noodelijke deel door een parkje met enkele gezelschapsdieren. Verspreid in het plangebied stonden solitaire bomen, ondermeer witte paardenkastanje, beuk, haagbeuk en es. Langs randen en in tuinen waren lage struiken en (sier)planten aanwezig.

Biotopen

Het plangebied bestaat uit de volgende biotopen:

- Bebouwing, met spouwmuren en open stootvoegen.
- Beplantingen, ondermeer bestaande uit bomen, zoals witte paardenkastanje, beuk, haagbeuk, es, en struiken. De bomen waren gaaf en vertoonden géén holten. Eén boom was reeds afgestorven, hier werd een ondiepe holte waargenomen;
- gazons;
- Verhardingen.

4.2 Beschermde soorten: resultaten en verwachting

Planten

In plangebied zijn geen beschermde plantensoorten waargenomen, deze worden ook niet verwacht. Dit zijn vaak kritische soorten, waarvoor geschikte habitat ontbrak.

Zoogdieren algemeen

Het plangebied is voor strikter beschermde grondgebonden zoogdieren door het ontbreken van voldoende beschutting, het huidige onderhoud en intensief gebruik geen geschikte leefomgeving. Daarnaast ligt het plangebied midden in de bebouwde kom zodat de meeste soorten op voorhand uitgesloten konden worden. In de omgeving van Rijssen is één waarneming bekend van steenmarter uit de periode 2000-2011. Steenmarter is een uitgesproken soort van stadsranden en bebouwing. Voor steenmarter is het plangebied eveneens beoordeeld als ongeschikt. De aanwezige bebouwing was voor steenmarter ontoegankelijk. Sporen werden niet aangetroffen, zodat de aanwezigheid van steenmarter in het plangebied redelijkerwijs kan worden uitgesloten.

Vleermuizen

De bebouwing was op diverse plaatsen voorzien van spouwmuren, die door de aanwezigheid van open stootvoegen, toegankelijk en geschikt zijn voor vleermuizen. Tevens werd een voor vleermuizen toegankelijk transformatorhuisje waargenomen. Andere toegankelijke ruimten voor vleermuizen, zoals spleten, scheuren of betimmeringen, werden zover dat zichtbaar was niet aangetroffen. Overigens is niet uitgesloten dat individuen weg kunnen kruipen achter zonweringen. Aanwezige bomen hadden géén voor vleermuizen toegankelijke holten. Verblijf-

plaatsen in bomen zijn niet aanwezig.

Het is niet uitgesloten, dat in toegankelijke bebouwing verblijfplaatsen aanwezig zijn van gebouwbewonende soorten zoals gewone dwergvleermuis, maar ook laatvlieger. Onduidelijk is of de bebouwing daadwerkelijk in gebruik is door vleermuizen. Alle vleermuizen (Habitatrichtlijnsoorten) zijn opgenomen in tabel 3 van de flora- en faunawet en derhalve strikt beschermd, waarvoor bij vermoedelijke aanwezigheid een uitgebreide toetsing noodzakelijk is.

Als foerageergebied heeft het plangebied zelf weinig voor vleermuizen te bieden. Randen, en met name in het zuiden en noorden zijn in principe geschikt foerageergebied. De plannen hebben géén negatieve invloed op de foerageermogelijkheden van vleermuizen.

Vogels

Het plangebied is vrij geschikt voor aan tuinen en parken gebonden vogels zoals merel, zanglijster, vink, winterkoning en roodborst. Voor strikter beschermde (jaarrond beschermde nesten, zie tabel 3) vogels is het plangebied zelf beoordeeld als geschikt. Voor gierzwaluw is de bebouwing ontoegankelijk, zodat de aanwezigheid van nesten van gierzwaluw kan worden uitgesloten. Huismus, eveneens een jaarrond beschermde soort, is foeragerend in het plangebied aangetroffen. Vogelhuisjes met voer hadden een aantrekkende werking op huismussen. De bebouwing en beplantingen zijn voor huismus beoordeeld als ongeschikt. Nesten zijn dan ook niet aangetroffen. In de omgeving van het plangebied zijn zeer geschikte woningen aanwezig met pannendaken. Hier wordt huismus broedend verwacht. Tijdens het veldonderzoek werden algemene soorten waargenomen zoals merel, roodborst, kauw, vink, winterkoning, ekster en houtduif. Platte daken worden regelmatig gebruikt door scholekster. Scholekster, overdag altijd luidruchtig en prominent aanwezig, werd niet waargenomen. Sporen van uilen of spechten werden niet waargenomen.

Overige soortgroepen

Voor overige beschermde soortgroepen ontbrak geschikt leefgebied.

5 Conclusies en aanbevelingen

Conclusies

Vleermuizen

De bebouwing is beoordeeld als toegankelijk en geschikt voor vleermuizen zoals laatvlieger en gewone dwergvleermuis. In een nader onderzoek dient te worden bepaald óf vleermuizen van de bebouwing gebruik maken en om welke soort en aantallen het gaat. Spouwmuren en het transformatorhuisje kunnen door vleermuizen worden gebruikt als kraamverblijf, zomerverblijf en paarverblijf. Daarnaast kunnen spouwmuren als winterverblijf worden gebruikt.

Broedvogels

Aanwezige beplantingen zijn beoordeeld als redelijk geschikt voor algemene broedvogels. Bij de planontwikkeling worden waarschijnlijk beplantingen verwijderd. In de omgeving zijn

echter voldoende alternatieven aanwezig. Het plangebied biedt ook in de toekomst voor deze algemene vogels voldoende alternatief. Negatieve effecten op broedvogels zijn, mits buiten het broedseizoen wordt gewerkt, niet te verwachten.

Aanbevelingen

Vleermuizen

Op basis van deze ecologische quickscan wordt aanbevolen nader onderzoek uit te voeren naar vleermuizen met een batdetector conform het protocol van de Gegevensautoriteit Natuur. Conform de huidige interpretatie van het protocol dient het onderzoek naar gebouwbewonende soorten minimaal te bestaan uit twee veldbezoeken in de periode juni-half juli en twee bezoeken in de periode half augustus – half september, allen met een tussenpoos van minimaal 14 dagen. Onderzoeksstrategieën naar bij de conclusies genoemde functies kunnen daarbij optimaal worden gecombineerd. Deze onderzoeksperiode dient vrij strikt te worden gehanteerd, daar onderzoek in minder effectieve perioden geen volledig uitsluitsel geeft.

Broedvogels

Het is nooit uitgesloten, dat broedende vogels aanwezig zijn in struiken en bomen en in de nabijheid van de bebouwing. Daarom wordt aanbevolen kap- en snoeiwerkzaamheden, maar ook sloop bij voorkeur buiten het broedseizoen uit te voeren. Dit is voor de meeste vogelsoorten de periode maart tot augustus. Alle broedgevallen onafhankelijk van de periode genieten bescherming. Werkzaamheden in het broedseizoen zijn mogelijk indien zones waar de ingrepen plaatsvinden binnen een straal van 25 meter gegarandeerd vrij zijn van broedende vogels. Dit wordt bij voorkeur vastgesteld door een ter zake deskundige (ecoloog). Indien men vóór aanvang van het broedseizoen start en bomen en beplantingen al reeds zijn verwijderd, zullen vogels het plangebied mijden. Om vestiging tijdens de werkzaamheden te voorkomen is het raadzaam een ecoloog bij de uitvoer te betrekken.

Voor alle soortgroepen geldt de zorgplicht, waarbij wordt verwacht, dat men voorzichtig omgaat met planten en dieren in het algemeen.

Literatuur

Broekhuizen, S., [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], en [REDACTED], 1992.
Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Diepenbeek, A. van, 1999.
Veldgids Diersporen (tweede druk, 2003). KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Meijden, R. van der, 2005. Heukel's flora van Nederland. Wolters-Noordhoff, Groningen.

Internet

- » [Google Earth](#)
- » www.natuurloket.nl
- » www.nederlandsesoorten.nl
- » www.rijksoverheid.nl/ministeries/eleni
- » www.telmee.nl
- » www.vzz.nl

Bijlage 1

Tabellen soorten Flora- en faunawet

In onderstaande tabellen staan alle beschermde soorten van de Flora- en faunawet (Ffwet). De tabellen zijn aan de ene kant aan de orde bij ontheffingverlening voor artikel 75 en aan de andere kant bij vrijstellingen in het kader van het *Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen* (AMvB artikel 75).

Vogelsoorten zijn in deze tabellen niet apart opgenomen, omdat het een erg lange lijst is. Alle vogelsoorten in Nederland zijn beschermd (behalve exoten). In de toelichting bij de tabellen staat aangegeven welk regime toepasselijk is voor vogelsoorten.

Toelichting tabel 1

-Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 1 voor artikel 8 t/m 12 van de Ffwet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing aangevraagd worden.
-Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 1 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' (zgn. lichte toets).

Tabel 1: Algemene soorten	
R = soort van Rode lijst 2004	
<u>Zoogdieren</u>	
aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>
bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>
dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>
bunzing	<i>Mustela putorius</i>
dwerfspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>
egel	<i>Erinaceus europeus</i>
gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>
haas	<i>Lepus europeus</i>
hermelijn	<i>Mustela erminea</i>
huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>
konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>
mol	<i>Talpa europea</i>
ondergrondse woelmuis	<i>Pitymys subterraneus</i>
ree	<i>Capreolus capreolus</i>
rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>
tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>
veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>
vos	<i>Vulpes vulpes</i>
wezel	<i>Mustela nivalis</i>
woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>
<u>Reptielen en amfibieën</u>	
bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>
gewone pad	<i>Bufo bufo</i>
middelste groene kikker	<i>Rana esculenta</i>
kleine watersalamander	<i>Triturus vulgaris</i>
meerkikker	<i>Rana ridibunda</i>
<u>Mieren</u>	
behaarde rode bosmier	<i>Formica rufa</i>
kale rode bosmier	<i>Formica polyctena</i>
stronkmier	<i>Formica truncorum</i>
zwartrugbosmier	<i>Formica pratensis</i>
<u>Slakken</u>	
wijngaardslak	<i>Helix pomatia</i>
<u>Vaatplanten</u>	
aardaker	<i>Lathyrus tuberosus</i>
akkerklokje	<i>Campanula rapunculoides</i>
brede wespenorchis	<i>Epipactis helleborine</i>
breed klokje	<i>Campanula latifolia</i>
dotterbloem*	<i>Caltha palustris</i>
gewone vogelmelk	<i>Ornithogalum umbellatum</i>
grasklokje	<i>Campanula rotundifolia</i>
grote kaardenbol	<i>Dipsacus fullonum</i>
kleine maagdenpalm	<i>Vinca minor</i>
knikkende vogelmelk	<i>Ornithogalum nutans</i>
koningsvaren	<i>Osmunda regalis</i>
slanke sleutelbloem	<i>Primula elatior</i>
zwanebloem	<i>Butomus umbellatus</i>
m.u.v. spindotterbloem	

Toelichting tabel 2

-Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 2 voor artikel 8 t/m 12 van de Ffwet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Hetzelfde geldt voor alle vogelsoorten. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring.

–Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 2 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium ‘doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort’. Dit is niet van toepassing op alle vogelsoorten (zie toelichting tabel 3)

Tabel 2: overige soorten	
R = soort van Rode lijst 2004	
<u>Zoogdieren</u>	
Damhert ^R	<i>Dama dama</i>
Edelhert	<i>Cervus elaphus</i>
Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>
Grijze zeehond ^R	<i>Halichoerus grypus</i>
Grote bosmuis ^R	<i>Apodemus flavicollis</i>
Steenmarter	<i>Martes foina</i>
Wild zwijn	<i>Sus scrofa</i>
<u>Reptielen en amfibieën</u>	
Alpenwatersalamander	<i>Triturus alpestris</i>
Levendbarende hagedis	<i>Lacerta vivipara</i>
<u>Dagvlinders</u>	
Moerasparelmoervlinder ^R	<i>Euphydryas aurinia</i>
Vals heideblauwtje ^R	<i>Lycaeides idas</i>
<u>Vissen</u>	
Bermpje	<i>Noemacheilus barbatulus</i>
Kleine modderkruiper	<i>Cobitis taenia</i>
Meerval	<i>Silurus glanis</i>
Rivierdonderpad	<i>Cottus gobio</i>
<u>Vaatplanten</u>	
Aangebrande orchis ^R	<i>Orchis ustulata</i>
Aapjesorchis ^R	<i>Orchis simia</i>
Beenbreek ^R	<i>Narthecium ossifragum</i>
Bergklokje	<i>Campanula rhomboidalis</i>
Bergnachtorchis ^R	<i>Platanthera chlorantha</i>
Bijenorchis	<i>Ophrys apifera</i>
Blaasvaren ^R	<i>Cystopteris fragilis</i>
Blauwe zeedistel	<i>Eryngium maritimum</i>
Bleek bosvogeltje ^R	<i>Cephalanthera damasonium</i>
Bokkenorchis ^R	<i>Himantoglossum hircinum</i>
Brede orchis ^R	<i>Dactylorhiza majalis majalis</i>
Bruinrode wespenorchis ^R	<i>Epipactis atrorubens</i>
Daslook	<i>Allium ursinum</i>
Dennenorchis ^R	<i>Goodyera repens</i>
Duitse gentiaan ^R	<i>Gentianella germanica</i>
Franjegentiaan ^R	<i>Gentianella ciliata</i>
Geelgroene wespenorchis ^R	<i>Epipactis muelleri</i>
Gele helmbloem	<i>Pseudofumaria lutea</i>
Gevlekte orchis ^R	<i>Dactylorhiza maculata</i>
Groene nachtorchis ^R	<i>Coeloglossum viride</i>
Groensteel ^R	<i>Asplenium viride</i>
Grote keverorchis ^R	<i>Listera ovata</i>
Grote muggenorchis ^R	<i>Gymnadenia conopsea</i>
Gulden sleutelbloem ^R	<i>Primula veris</i>
Harlekijn ^R	<i>Orchis morio</i>
Herfstschroeforchis ^R	<i>Spiranthes spiralis</i>
Hondskruid ^R	<i>Anacamptis pyramidalis</i>
Honingorchis ^R	<i>Herminium monorchis</i>
Jeneverbes ^R	<i>Juniperus communis</i>
Klein glaskruid	<i>Parietaria judaica</i>
kleine keverorchis ^R	<i>Listera cordata</i>
kleine zonnedaauw ^R	<i>Drosera intermedia</i>
klokjesgentiaan ^R	<i>Gentiana pneumonanthe</i>
kluwenklokje ^R	<i>Campanula glomerata</i>
koraalwortel ^R	<i>Corallorhiza trifida</i>
kruisbladgentiaan ^R	<i>Gentiana cruciata</i>
lange ereprijs	<i>Veronica longifolia</i>
lange zonnedaauw ^R	<i>Drosera anglica</i>
mannetjesorchis ^R	<i>Orchis mascula</i>
maretak	<i>Viscum album</i>
moeraswespenorchis ^R	<i>Epipactis palustris</i>

Tabel 2: overige soorten	
muurbloem ^R	<i>Erysimum cheiri</i>
parnassia ^R	<i>Parnassia palustris</i>
pijlscheefkelk ^R	<i>Arabis hirsuto sagittata</i>
poppenorchis ^R	<i>Aceras anthropophorum</i>
prachtklokje	<i>Campanula persicifolia</i>
purperorchis ^R	<i>Orchis purpurea</i>
rapunzelklokje ^R	<i>Campanula rapunculus</i>
rechte driehoeksvaren ^R	<i>Gymnocarpium robertianum</i>
rietorchis	<i>Dactylorhiza majalis</i> <i>praetermissa</i>
ronde zonnedauw ^R	<i>Drosera rotundifolia</i>
rood bosvogeltje ^R	<i>Cephalanthera rubra</i>
ruig klokje	<i>Campanula trachelium</i>
schubvaren ^R	<i>Ceterach officinarum</i>
slanke gentiaan ^R	<i>Gentianella amarella</i>
soldaatje ^R	<i>Orchis militaris</i>
spaanse ruiter ^R	<i>Cirsium dissectum</i>
steenanjert ^R	<i>Dianthus deltoides</i>
steenbreekvaren	<i>Asplenium trichomanes</i>
stengelloze sleutelbloem ^R	<i>Primula vulgaris</i>
stengelomvattend havikskruid ^R	<i>Hieracium amplexicaule</i>
stijf hardgras ^R	<i>Catapodium rigidum</i>
tongvaren	<i>Asplenium scolopendrium</i>
valkruid ^R	<i>Arnica montana</i>
veenmosorchis ^R	<i>Hammarbya paludosa</i>
veldgentiaan ^R	<i>Gentianella campestris</i>
veldsalie ^R	<i>Salvia pratensis</i>
vleeskleurige orchis ^R	<i>Dactylorhiza incarnata</i>
vliegenorchis ^R	<i>Ophrys insectifera</i>
voegelnestje ^R	<i>Neottia nidus-avis</i>
voorjaarsadonis	<i>Adonis vernalis</i>
wantsenorchis ^R	<i>Orchis coriophora</i>
waterdrieblad ^R	<i>Menyanthes trifoliata</i>
weideklokje ^R	<i>Campanula patula</i>
welriekende nachtorchis ^R	<i>Platanthera bifolia</i>
wilde gagel ^R	<i>Myrica gale</i>
wilde herfsttijloos	<i>Colchicum autumnale</i>
wilde kievitsbloem ^R	<i>Fritillaria meleagris</i>
wilde marjolein	<i>Origanum vulgare</i>
wit bosvogeltje ^R	<i>Cephalanthera longifolia</i>
witte muggenorchis ^R	<i>Pseudorchis albida</i>
zinkviooltje ^R	<i>Viola lutea calaminaria</i>
zomerklokje ^R	<i>Leucojum aestivum</i>
zwartsteel	<i>Asplenium adiantum-nigrum</i>
Kevers	
vliegend hert	<i>Lucanus cervus</i>
Kreeftachtigen	
rivierkreeft	<i>Astacus astacus</i>

Toelichting tabel 3

-Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 3 voor artikel 8 t/m 12 van de Ffwet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Deze vrijstelling is enigszins beperkt; voor activiteiten die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik geldt geen vrijstelling voor artikel 10 van de Ffwet. Ook niet op basis van een gedragscode. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring.

-Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als ruimtelijke ontwikkeling, geldt voor soorten in tabel 3 geen vrijstelling. Ook niet op basis van een gedragscode. Hiervoor is een ontheffing nodig.

-Voor activiteiten in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik en voor activiteiten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling is het niet mogelijk voor artikel 10 voor de soorten in tabel 3 een ontheffing te krijgen.

-Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 3 een ontheffing nodig.

-Een ontheffingaanvraag voor de soorten van tabel 3 wordt getoetst aan drie criteria: 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang¹, 2) er is geen alternatief, 3) doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort. Deze drie criteria vormen de zgn. uitgebreide toets. De drie criteria staan naast elkaar en niet na elkaar (aan alle drie moet voldaan zijn).

-De uitgebreide toets voor ontheffingverlening geldt ook voor alle vogelsoorten.

Tabel 3: soorten bijlage IV HR/bijlage 1 AMvB	
R = soort van Rode lijst 2004	
Bijlage 1 AMvB	
<u>Zoogdieren</u>	
das	<i>Meles meles</i>
boomarter ^R	<i>Martes martes</i>
eikelmuis ^R	<i>Eliomys quercinus</i>
gewone zeehond ^R	<i>Phoca vitulina</i>
veldspitsmuis ^R	<i>Crocidura leucodon</i>
waterspitsmuis ^R	<i>Neomys fodiens</i>
<u>Reptielen en amfibieën</u>	
adder ^R	<i>Vipera berus</i>
hazelworm ^R	<i>Anguis fragilis</i>
ringslang ^R	<i>Natrix natrix</i>
vinpootsalamander ^R	<i>Triturus helveticus</i>
vuursalamander ^R	<i>Salamandra salamandra</i>
<u>Vissen</u>	
beekprik ^R	<i>Lampetra planeri</i>
bittervoorn ^R	<i>Rhodeus cericeus</i>
elrits ^R	<i>Phoxinus phoxinus</i>
gestippelde alver ^R	<i>Alburnoides bipunctatus</i>
grote modderkruiper ^R	<i>Misgurnus fossilis</i>
rivierprik	<i>Lampetra fluviatilis</i>
<u>Dagvlinders</u>	
bruin dikkopje ^R	<i>Erynnis tages</i>
dwerghlauwtje ^R	<i>Cupido minimus</i>
dwergdikkopje ^R	<i>Thymelicus acteon</i>
groot geaderd witje ^R	<i>Aporia crataegi</i>
grote ijsvogelvlinder ^R	<i>Limenitis populi</i>
heideblauwtje ^R	<i>Plebejus argus</i>
iepepage ^R	<i>Strymonidia w-album</i>
kalkgraslanddikkopje ^R	<i>Spialia sertorius</i>
keizersmantel ^R	<i>Argynnis paphia</i>
klaverblauwtje ^R	<i>Cyaniris semiargus</i>
purperstreepparelmoervlinder ^R	<i>Brenthis ino</i>
rode vuurvlinder ^R	<i>Palaeochrysophanus hippothoe</i>
rouwmantel ^R	<i>Nymphalis antiopa</i>
tweekleurig hooibeestje ^R	<i>Coenonympha arcania</i>
veenbesparelmoervlinder ^R	<i>Bolaria aquilonais</i>
veenhooibeestje ^R	<i>Coenonympha tullia</i>

¹ -onderzoek en onderwijs

-repopulatie en herintroductie

-bescherming van flora en fauna

-veiligheid van het luchtverkeer

-volksgezondheid of openbare veiligheid

-dwingende redenen van openbaar belang

-het voorkomen van ernstige schade aan vormen van eigendom

-belangrijke overlast veroorzaakt door dieren

-uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw

-bestendig gebruik

-uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling

Tabel 3: soorten bijlage IV HR/bijlage 1 AMvB	
veldparelmoervlinder ^R	<i>Melitaea cinxia</i>
woudparelmoervlinder ^R	<i>Melitaea diamina</i>
zilvervlek ^R	<i>Clossiana euphrosyne</i>
Vaatplanten	
groot zeegras ^R	<i>Zostera marina</i>
Bijlage IV HR	
Zoogdieren	
baardvleermuis	<i>Myotis mystacinus</i>
bechstein's vleermuis ^R	<i>Myotis bechsteinii</i>
bever ^R	<i>Castor fiber</i>
bosvleermuis	<i>Nyctalus leisleri</i>
brandt's vleermuis ^R	<i>Myotis brandtii</i>
bruinvis ^R	<i>Phocoena phocoena</i>
euraziatische lynx	<i>Lynx lynx</i>
franjestaat ^R	<i>Myotis nattereri</i>
gewone dolfin	<i>Delphinus delphis</i>
gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>
gewone grootoorvleermuis	<i>Plecotus auritus</i>
grijze grootoorvleermuis ^R	<i>Plecotus austriacus</i>
grote hoefijzerneus	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>
hamster ^R	<i>Cricetus cricetus</i>
hazelmuis ^R	<i>Muscardinus avellanarius</i>
ingekorven vleermuis ^R	<i>Myotis emarginatus</i>
kleine dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>
kleine hoefijzerneus ^R	<i>Rhinolophus hipposideros</i>
laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>
meervleermuis	<i>Myotis dasycneme</i>
mopsvleermuis	<i>Barbastella barbastellus</i>
nathusius' dwergvleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>
noordse woelmuis ^R	<i>Microtus oeconomus</i>
otter ^R	<i>Lutra lutra</i>
rosse vleermuis	<i>Nyctalus noctula</i>
tuimelaar ^R	<i>Tursiops truncatus</i>
tweekleurige vleermuis	<i>Vespertilio murinus</i>
vale vleermuis ^R	<i>Myotis myotis</i>
watervleermuis	<i>Myotis daubentonii</i>
wilde kat	<i>Felis silvestris</i>
witflankdolfijn	<i>Lagenorhynchus acutus</i>
witsnuitdolfijn	<i>Lagenorhynchus albirostris</i>
Reptielen en amfibieën	
boomkikker ^R	<i>Hyla arborea</i>
geelbuikvuurpad ^R	<i>Bombina variegata</i>
gladde slang ^R	<i>Coronella austriacus</i>
heikikker ^R	<i>Rana arvalis</i>
kamsalamander ^R	<i>Triturus cristatus</i>
knoflookpad ^R	<i>Pelobates fuscus</i>
muurhagedis ^R	<i>Podarcis muralis</i>
poelkikker ^R	<i>Rana lessonae</i>
rugstreeppad	<i>Bufo calamita</i>
vroedmeesterpad ^R	<i>Alytes obstetricans</i>
zandhagedis ^R	<i>Lacerta agilis</i>
Dagvlinders	
donker pimperlblauwtje ^R	<i>Maculinea nausithous</i>
grote vuurvinder ^R	<i>Lycaena dispar</i>
pimperlblauwtje ^R	<i>Maculinea teleius</i>
tijmblauwtje ^R	<i>Maculinea arion</i>
zilverstreephooibeestje ^R	<i>Coenonympha hero</i>
Libellen	
bronslibel	<i>Oxygastra curtisii</i>
gaffellibel ^R	<i>Ophiogomphus cecilia</i>
geklepte witsnuitlibel ^R	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>
groene glazenmaker ^R	<i>Aeshna viridis</i>
noordse winterjuffer ^R	<i>Sympecma paedisca</i>
oostelijke witsnuitlibel ^R	<i>Leucorrhinia albifrons</i>
riwierrombout ^R	<i>Stylurus flavipes</i>
sierlijke witsnuitlibel ^R	<i>Leucorrhinia caudalis</i>
Vissen	
houting	<i>Conegonus oxyrrhynchus</i>
steur ^R	<i>Acipenser sturio</i>

Tabel 3: soorten bijlage IV HR/bijlage 1 AMvB	
Vaatplanten	
drijvende waterweegbree ^R	<i>Luronium natans</i>
groenknolorchis ^R	<i>Liparis loeselii</i>
kruipend moerasscherm ^R	<i>Apium repens</i>
zomerschroeforchis ^R	<i>Spiranthes aestivalis</i>
Kevers	
brede geelrandwaterroofkever	<i>Dytiscus latissimus</i>
gestreepte waterroofkever	<i>Graphoderus bilineatus</i>
heldenbok	<i>Cerambyx cerdo</i>
juchtleerkever	<i>Osmoderma eremita</i>
Tweekleppigen	
bataafse stroommossel ^R	<i>Unio crassus</i>

Buro Maerlant 271 AA Dussen

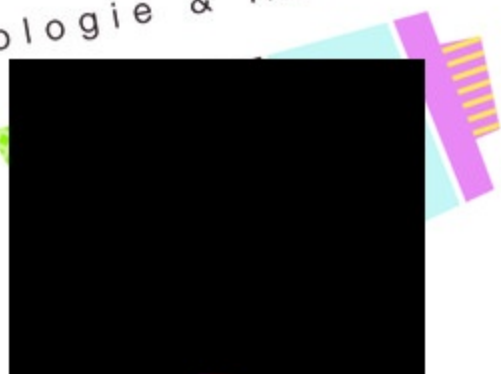
T 085 8

E in [BuroMaerlant.nl](mailto:info@BuroMaerlant.nl)

KvK

Flora- en faunawet

Buro Maerlant
Landschap, Ecologie & Ruimtelijke Ordening

BM-NOTITIE 2011

Nader onderzoek vleermuizen.

5 oktober 2011

In samenwerking met

ingenieursbedrijf

Inhoud

1	Inleiding	3
1.1	Algemeen	3
1.2	Methode / doel	3
2	Resultaten van het veldonderzoek	5
3	Conclusies en aanbevelingen	7
3.1	Conclusies	7
3.2	Aanbevelingen	7
3.3	Aanbevelingen ten aanzien van de huidige projectplanning	8
	Bijlage 1: conclusies en aanbevelingen quickscan 09-05-2011	9

1 Inleiding

1.1 Algemeen

In samenwerking met Aveco de Bondt bv heeft Buro Maerlant een nader onderzoek naar vleermuizen uitgevoerd in het plangebied Eltheto te Rijssen (figuur 1). Aanleiding voor het onderzoek is de geplande sloop van een deel van de bouwing en de voorgenomen nieuwbouw. Uit een reeds eerder uitgevoerde ecologische quickscan (Buro Maerlant d.d. 9 mei 2011) bleek aanwezige bebouwing mogelijk geschikt voor vleermuizen: *“De bebouwing is beoordeeld als toegankelijk en geschikt voor vleermuizen zoals laatvlieger en gewone dwergvleermuis. In een nader onderzoek dient te worden bepaald óf vleermuizen van de bebouwing gebruik maken en om welke soort en aantallen het gaat. Spouwmuren en het transformatorhuisje kunnen door vleermuizen worden gebruikt als kraamverblijf, zomerverblijf en paarverblijf. Daarnaast kunnen spouwmuren als winterverblijf worden gebruikt”*.

Figuur 1
Ligging van
het plangebied
(rood).
Bron onder-
grond: Google
Earth

Op basis van deze ecologische quickscan is aanbevolen nader onderzoek uit te voeren naar vleermuizen met een batdetector conform het protocol van de Gegevensautoriteit Natuur. Conform huidige interpretatie van het protocol diende het onderzoek naar gebouwbewonende soorten minimaal te bestaan uit twee veldbezoeken in de periode half mei-half juli en twee bezoeken in de periode half augustus – eind september.

1.2 Methode / doel

Het plangebied en de directe omgeving is in de periode juni - eind september onderzocht op vleermuizen. Tijdens alle bezoeken is tevens gezocht naar sporen zoals uitwerpselen. Het plangebied is conform het protocol vleermuizen van de Gegevensautoriteit natuur onderzocht. Dit onderzoek bestond uit twee bezoeken in het voorjaar en twee bezoeken in het najaar (tabel 1).

Met behulp van een detector (Pettersson D240x) met een heterodyne functie en time expansion, waarbij opnamen kunnen worden gemaakt en digitaal worden opgeslagen in wav-for-

maat (Roland Ediol R09), zijn vleermuizen aan de hand van de echolocatiegeluiden op naam gebracht en gelocaliseerd. Naast het plangebied zelf werd de directe omgeving bij het onderzoek betrokken. Het veldonderzoek werd uitgevoerd door L. Boon.

datum	tijdstip	temperatuur	bewolking / neerslag	wind (Bft)
18 juni 2011	ochtend	15 °C	bewolkt/ lichte miezer daarna droog	2
6 juli 2011	avond	19 °C	bewolkt / droog	1
5 september 2011	avond	14 °C	half bewolkt / droog	1
30 september 2011	avond /nacht	18 °C	onbewolkt / droog	1

Tabel 1
Data en weersomstandigheden veldbezoeken vleermuizen

2 Resultaten van het veldonderzoek

Tijdens het veldonderzoek werden twee vleermuizensoorten waargenomen: gewone dwergvleermuis en één maal laatvlieger.

Voorjaar / kraamperiode

Tijdens de bezoeken in juni en juli zijn op drie plekken verblijfplaatsen vastgesteld van gewone dwergvleermuis. Het betrof in juni een plek met één invliegend dier en een plek met twee tot vier dieren. In juli werd een verblijfplaats met zeven dieren vastgesteld. Het betrof afgaande op de lage aantallen en het gedrag verblijfplaatsen met mannetjes. Alle waarnemingen van verblijfplaatsen betrof het te slopen deel van de bebouwing. In de nabijheid van de bebouwing werd ook door enkele gewone dwergvleermuizen gefoerageerd. Van een essentieel foerageergebied was geen sprake. Eén maal werd laatvlieger kort foeragerend waargenomen.

Najaar / paartijd

In september zijn op vier locaties aan de hand van baltstende mannetjes paarverblijven vastgesteld van gewone dwergvleermuis. De dieren lieten voor lange duur werfroepen horen vanaf een vast punt / opening in de gevel óf door een bepaalde opening af en toe bijna aan te raken. Relaties met eerder agetroffen verblijven in het voorjaar zijn niet aanwezig: Vrijwel alle zijden van de te slopen en de nieuwe bebouwing waren op enig moment bezet. Foeragerende dieren zijn slechts sporadisch aangetroffen. Dit was in het plangebied zelf en de nabije omgeving.

Per functie

Het plangebied voorziet in vier functies, zomerverblijfplaats, paarverblijfplaats en winterverblijfplaats en foerageergebied.

Zomerverblijfplaats

In het te slopen gebouw zijn op drie plaatsen zomerverblijven vastgesteld van één tot maximaal zeven dieren.

Paarverblijfplaats

Op vier plaatsen zijn paarverblijven aanwezig van gewone dwergvleermuis. Twee zijn aangetroffen in het te behouden deel en twee in het te slopen deel. Deze verblijfplaatsen worden door meerdere gewone dwergvleermuizen gebruikt. Het mannetje verzamelt in de paarperiode meerdere vrouwtjes om te bevruchten, de hele groep verblijft dan tijdelijk in dezelfde paarverblijfplaats.

Winterverblijfplaats

Het is zeer goed mogelijk dat de bebouwing functioneert als winterverblijfplaats. Paarverblijven en winterverblijfplaatsen liggen vaak dicht bij elkaar of zijn dezelfde locatie. Het gebouw is qua grote en constructie zeer geschikt als winterverblijfplaats voor een grote groep gewone dwergvleermuizen.

Foerageergebied

Het plangebied is onderdeel van het foerageergebied van gewone dwergvleermuis en inciden-

teel laatvlieger. Het gebied is echter te klein om essentieel foerageergebied te zijn.

Effecten

het slopen van een gedeelte van de bebouwing het gebouw heeft tot gevolg dat drie zomerverblijven, twee paarverblijven en één of meerdere mogelijke winterverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis verwijderd worden. Het te behouden deel kan deze functies vermoedelijk geheel of gedeeltelijk vervangen.

Het verwijderen van een gedeelte van de bebouwing heeft geen effecten op de functie als foerageergebied voor gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Na voltooiing van de nieuwbouw is het gebied vergelijkbaar met de huidige situatie. Op zowel korte als lange termijn is geen schade aan het foerageergebied te verwachten.

De lokale populatie bedraagt meer dan 1000 individuen. Het verlies van een paarverblijfplaats en winterverblijfplaats heeft geen effect op de gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis.

Toetsing aan de Flora- en faunawet

In het te slopen deel van de bebouwing gebouw zijn vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*). Door het gebouw te slopen verdwijnen deze vaste rust- en verblijfplaatsen. Dit is in strijd met de Flora- en faunawet. Het wettelijk belang van de ingreep is een ruimtelijke ontwikkeling. Dit is niet voldoende om een ontheffing van de Flora- en faunawet te verkrijgen. Dit houdt in dat de ingreep op dusdanige wijze uitgevoerd dient te worden zodat de aanwezige vleermuizen geen schade ondervinden.

Volledigheid inventarisatie

Het vleermuisenonderzoek is volgens het vleermuisprotocol van de Gegevens Autoriteit Natuur uitgevoerd.

De inventarisatie is een uiteraard een steekproef. Het is dan ook mogelijk dat soorten en functies niet waargenomen zijn, terwijl dat ze (op een ander tijdstip) wel aanwezig zijn. Dit is echter acceptabel, de Flora- en faunawet vraagt een initiatiefnemer om alles te doen wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden.

Met de gekozen methode en inspanning is dan ook voldoende invulling gegeven aan artikel 2 (Zorgplicht) van de Flora- en faunawet. Wat betreft het vooronderzoek heeft de initiatiefnemer dan ook gedaan wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden.

3 Conclusies en aanbevelingen

3.1 Conclusies

Vleermuizen

- In het te slopen deel van de bebouwing zijn drie zomerverblijven van gewone dwergvleermuis aanwezig.
- In het te slopen deel van de bebouwing zijn twee paarverblijfplaatsen en mogelijke winterverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis aanwezig.
- De bebouwing die blijft behouden voorziet eveneens in de functies paarverblijf en (mogelijk) winterverblijf. Waarschijnlijk kan dit gebouw ook, al dan niet tijdelijk, voorzien in de functie als zomerverblijf.

Voor het slopen van het bestaande gebouw bebouwing is een ontheffing nodig. Deze wordt echter niet langer afgegeven voor habitatrichtlijnsoorten, zoals vleermuizen. Het is dus zaak om een compensatie- en mitigatieplan op te stellen voor de aanwezige vleermuizen. Door het verlies afdoende te compenseren wordt de Flora- en faunawet niet overtreden en is er ook geen ontheffing nodig.

Overige soortgroepen

In het plangebied werden op algemene (nesten niet jaarrond beschermd) vogels na, geen overige strikt beschermde soorten waargenomen. Indien geen broedende vogels worden verstoord zijn geen effecten op overige beschermde soorten te verwachten.

3.2 Aanbevelingen algemeen

Vleermuizen

Het verlies van zomerverblijven, paarverblijven en winterverblijven is vrij eenvoudig te mitigeren. Voor dit doel wordt het te behouden deel van de bebouwing tijdelijk nog geschikter gemaakt voor gewone dwergvleermuis en de toekomstige bebouwing definitief geschikt. De sloop wordt ook afgestemd op aanwezige waarden / functies. Om de gewenste ingreep uit te voeren is het nodig een mitigatieplan op te stellen. In dit plan wordt onderbouwd welke maatregelen genomen worden om schade aan gewone dwergvleermuis te voorkomen. Dit mitigatieplan wordt ter beoordeling voorgelegd aan Dienst Regelingen. Zij geven een positieve afwijzing, wat inhoudt dat zij akkoord gaan met de voorgestelde maatregelen waardoor er bij het naleven van de maatregelen geen overtreding van de Flora- en faunawet plaatsvindt.

- Opstellen mitigatieplan voor aanwezige verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis.

De aanbevelingen uit de quickscan voor overige vogels / soorten blijven gelden:

Het is nooit uitgesloten, dat broedende vogels aanwezig zijn in struiken en bomen en in de nabijheid van de bebouwing. Daarom wordt aanbevolen kap- en snoeiwerkzaamheden, maar ook sloop bij voorkeur buiten het broedseizoen uit te voeren. Dit is voor de meeste vogelsoorten de periode maart tot augustus. Alle broedgevallen onafhankelijk van de periode ge-

nieten bescherming. Werkzaamheden in het broedseizoen zijn mogelijk indien zones waar de ingrepen plaatsvinden binnen een straal van 25 meter gegarandeerd vrij zijn van broedende vogels. Dit wordt bij voorkeur vastgesteld door een ter zake deskundige (ecoloog). Indien men vóór aanvang van het broedseizoen start en bomen en beplantingen al reeds zijn verwijderd, zullen vogels het plangebied mijden. Om vestiging tijdens de werkzaamheden te voorkomen is het raadzaam een ecoloog bij de uitvoer te betrekken.

Voor alle soortgroepen geldt de zorgplicht, waarbij wordt verwacht, dat men voorzichtig omgaat met planten en dieren in het algemeen.

3.3 Aanbevelingen ten aanzien van de huidige projectplanning

Men is voornemens met de sloopwerkzaamheden uit te voeren in de periode 1 april 2012 t/m eind mei 2012. In deze tijd heeft men te maken met:

- Aanvang kraamperiode gewone dwergvleermuis vanaf circa 1 mei. Kraamverblijven worden echter niet verwacht;
- Bezetting zomerverblijven gewone dwergvleermuis, ná winterperiode;
- Het broedseizoen, eventueel ook door soorten op de bebouwing (scholekster).

Sloop is mogelijk indien een ontheffing is verkregen en het volgende is uitgewerkt in een mitigatieplan / werkprotocol:

- In de winter al reeds tijdelijke vervangende alternatieven zijn aangeboden in de vorm van vleermuiskasten;
- De bebouwing vóór aanvang (periode 1 april - midden april) van de daadwerkelijke sloop ongeschikt gemaakt wordt voor vleermuizen;
- De bebouwing en de omgeving in de winter ongeschikt is gemaakt voor broedvogels door binnen werkvalken bomen te kappen en stuiken te verwijderen en op de bebouwing afschrikkende voorzieningen zijn geplaatst ter voorkoming van vestiging van scholekster;
- het plangebied gegarandeerd vrij is van broedende vogels;

Mocht men deze planning onverhoopt niet halen, wordt aanbevolen te wachten met de sloop tot ná het broedseizoen en voorzichtigheidshalve tot ná de kraamperiode (1 augustus). Sloop tussen 1 november en 1 maart wordt in verband met overwinterende dieren, zonder maatregelen in de gunstige periode, niet aanbevolen.

Bijlage 1: conclusies en aanbevelingen

quickscan 09-05-2011

Conclusies

Vleermuizen

De bebouwing is beoordeeld als toegankelijk en geschikt voor vleermuizen zoals laatvlieger en gewone dwergvleermuis. In een nader onderzoek dient te worden bepaald óf vleermuizen van de bebouwing gebruik maken en om welke soort en aantallen het gaat. Spouwmuren en het transformatorhuisje kunnen door vleermuizen worden gebruikt als kraamverblijf, zomerverblijf en paarverblijf. Daarnaast kunnen spouwmuren als winterverblijf worden gebruikt.

Broedvogels

Aanwezige beplantingen zijn beoordeeld als redelijk geschikt voor algemene broedvogels. Bij de planontwikkeling worden waarschijnlijk beplantingen verwijderd. In de omgeving zijn echter voldoende alternatieven aanwezig. Het plangebied biedt ook in de toekomst voor deze algemene vogels voldoende alternatief. Negatieve effecten op broedvogels zijn, mits buiten het broedseizoen wordt gewerkt, niet te verwachten.

Aanbevelingen

Vleermuizen

Op basis van deze ecologische quickscan wordt aanbevolen nader onderzoek uit te voeren naar vleermuizen met een batdetector conform het protocol van de Gegevensautoriteit Natuur. Conform de huidige interpretatie van het protocol dient het onderzoek naar gebouwbezonende soorten minimaal te bestaan uit twee veldbezoeken in de periode juni-half juli en twee bezoeken in de periode half augustus – half september, allen met een tussenpoos van minimaal 14 dagen. Onderzoeksstrategieën naar bij de conclusies genoemde functies kunnen daarbij optimaal worden gecombineerd. Deze onderzoeksperiode dient vrij strikt te worden gehanteerd, daar onderzoek in minder effectieve perioden geen volledig uitsluitel geeft.

Broedvogels

Het is nooit uitgesloten, dat broedende vogels aanwezig zijn in struiken en bomen en in de nabijheid van de bebouwing. Daarom wordt aanbevolen kap- en snoeiwerkzaamheden, maar ook sloop bij voorkeur buiten het broedseizoen uit te voeren. Dit is voor de meeste vogelsoorten de periode maart tot augustus. Alle broedgevallen onafhankelijk van de periode genieten bescherming. Werkzaamheden in het broedseizoen zijn mogelijk indien zones waar de ingrepen plaatsvinden binnen een straal van 25 meter gegarandeerd vrij zijn van broedende vogels. Dit wordt bij voorkeur vastgesteld door een ter zake deskundige (ecoloog). Indien men vóór aanvang van het broedseizoen start en bomen en beplantingen al reeds zijn verwijderd, zullen vogels het plangebied mijden. Om vestiging tijdens de werkzaamheden te voorkomen is het raadzaam een ecoloog bij de uitvoer te betrekken.

Voor alle soortgroepen geldt de zorgplicht, waarbij wordt verwacht, dat men voorzichtig omgaat met planten en dieren in het algemeen.

Buro Maerlant Dorpsstraat 17 4271 AA Dussen

T 085-877 86 85

E info@BuroMaerlant.nl | www.BuroMaerlant.nl

KvK 18091206

